

CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria C.

DIN LUMEA LARGA

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cranium de Zimbru.
(Muzeul Fălticeniilor)

VECHIUL ȚINUT AL SUCEVEI

DE

V. CIUREA

Profesor la liceul «N. Gane» Fălticeni

Seria C.

CARTEA ROMÂNEASCĂ No. 29.

Prețul Lei 5.—

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE”

Fiecare broșură de 32 pag. cu figuri, costă numai 5 lei. Se primesc și comenzi directe prin mandat poștal pe adresa „CARTEA ROMÂNEASCĂ” B-dul Academiei 3, București; și se dă o broșură gratis celui care cumpără deodată 5 broșuri.

Seria A. „Știința pentru toți”.

- No. 1. Cum era omul primitiv de *I. Simionescu*.
- ” 2. Viața omului primitiv de *I. Simionescu*.
- ” 3. Gazurile naturale de *I. Simionescu*.
- ” 4. Albinele de *T. A. Bădărău*
- ” 5. Diabetul, îngrășarea, gălbănirea de *Dr. Căhănescu*.
- ” 6. Raze vizibile și invizibile de *C. V. Gheorghiu*.
- ” 7. Viața microbilor de *Dr. I. Gheorghiu*.
- ” 8. Furculițe de *T. A. Bădărău*.
- ” 9. Viața plantelor de *I. Simionescu*.
- ” 10-11. Pasteur de *C. Moțaș*.
- ” 12. Soarele și Luna de *I. Simionescu*.
- ” 13. Telefonie fără fir de *Tr. Lalescu*.
- ” 14. Porumbelii Mesageri de *V. Sadoveanu*.
- ” 15. Planeta Marte de *Ion Pașa*.
- ” 16. Dela Omer la Einstein de *General Sc. Panaitescu*.
- ” 17. Cum vedem de *Dr. I. Glăvan*.
- ” 18. Razele X de *Al. Cișman*.
- ” 19. Omul dela Cucuteni de *I. Simionescu*.
- ” 20. Protozoarele de *I. Lepși*.
- ” 21. Fulgerul și trăsnetul de *C. G. Brădețeanu*.
- ” 22. Nebuloasele gazease de *M. E. Herovanu*.
- ” 23. Bacteriile folositoare de *I. Popu-Câmpeanu*.
- ” 24. Scrisori cereștii (Meteorițe) de *I. Simionescu*.
- ” 25. Din istoricul electricității de *Stel. C. Ionescu*.
- ” 26. Mercur și Venus de *C. Negoită*.
- ” 27. Reumatism și arteroscleroza de *Dr. M. Căhănescu*.
- ” 28. Oamenii de înălțată de *Apostol D. Culea*.
- ” 29. Henri Ford de *Ing. N. Ganea*.
- ” 30. Musca de *I. Mureșanu*.
- ” 31. Ciupercile de *I. Popu Câmpeanu*.
- ” 32. Cifrele de *G. M. Iăzărescu*.
- ” 33. Animale de demult de *I. Simionescu*.
- ” 34. Lămurirea popoului de *I. Simionescu*.
- ” 35. Din viața oamenilor întreprinzători de *Apostol D. Culea*.
- ” 36. Societatea națiunilor de *Artur Gorovei*.
- ” 37. Ficatul și boalele lor de *Dr. M. Căhănescu*.
- ” 38. Electrochimia și Electroliza de *N. N. Rotez*.
- ” 39. Noțiuni de electricitate de *Ing. Cassetti*.

SERIA C. No. 29.
CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE
DIN LUMEA LARGĂ

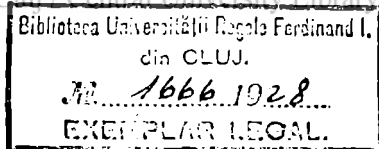
VECHIUL ȚINUT AL SUCEVEI

DE

V. CIUREA

Profesor la liceul „N. Gane” Fălticeni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ” BUCUREȘTI

»5.859.

DIN ULTIMELE TIPĂRITURI
EDITATE

DE

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

Interesante pentru toți

Gorovei Artur. *Datorii și drepturi.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Carte pentru săteni

Ed. II. 48 lei.

Diaconescu Pantelimon. *Adevăr și dreptate.* 40 lei.

Ghiulea N. *Asociațiile țărănești* 58 lei.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE DIN LUMEA LARGĂ

VECHIUL ȚINUT AL SUCEVEI

CAP. I.

Dimitrie Cantemir în „*Descriptio Moldaviae*” (1716) arată că *Țara de Sus*, cuprindea șapte ținuturi, între care și al Sucevei, cu orașul *Suceava*, fosta capitală a Moldovei.

Prin răpirea Bucovinei de Austria (1775—77) și în urma unei noi împărțiri administrative a țării, desființându-se ținuturile *Cârligătura* și *Hârlăul*¹⁾ s'a înființat acest nou ținut, în colțul nord-vestic al Moldovei, cu numele de Jud. Suceava. I s'a zis așa, în amintirea capitalei rășluite, unde trăise marele Voevod, Ștefan cel Mare, rămânând cu acest nume, până la Martie 1923, când i s'a dat noul nume de Județul Fălțiceni.

Ținutul vechiu al Sucevei, azi al Fălțiceniilor, pe lângă amintirile prețioase ce păstrează, ale unui trecut glorios cât mai îndepărtat, urmele Voevozilor Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș și Alexandru Lăpușeanu, se bucură și de podoabe naturale cari îl fac să rivalizeze cu multe pozițiuni și localități din țările străine. Dacă se mai adaogă la acestea și munca rodnică a omului, în pădure, la câmp ori în fabrică, fac din colțul acesta al Moldovei, o regiune plină de

---

1). «Descrierea Moldovei» de *D. Cantemir*, tradusă de Prof. *G. Pascu*. Editura Cartea Românească.

farmec și interes, pentru oricine are puțină dragoste de țara aceasta.

Intinderea ¹⁾ lui e de 3421 klm.², fiind dintre cele mai mari ținuturi ale României.

Are forma de arc de cerc; lung de 170 klm., iar la mijloc, îngust — 40 klm. Vecinii: Bucovina și o parte din jud. Botoșani la nord; jud. Iași, la răsărit; jud. Roman și Neamț la miază-zi iar Transilvania spre apus. Mai toate aceste limite convenționale, cuprindeau (1922) o populație c. a. 155.000 suflete, ceiace înseamnă cam 46 loc. pe km.².

Infățișarea pământului, e felurită. Din hotarul Transilvaniei, spre Siret, e în amfiteatru. De pe *Băieșescu* (1346 m.) din fundul Găineștilor, ori de pe *Pietrile-Doamnei*, ochiul nu simte nici o deosebire, între plaiurile Bucovinei și ale Sucevei. Aceleași valuri muntoase, împădurite, ținându-se unele de altele, nici tocmai înalte și nici prea joase. O altă priveriște se desfășoară în schimb de pe *Vârful Stânișoara*, mai sus de Crucea de piatră. Spre nord și spre apus, culmea munților dela hotar și mai dincoace, începând cu *Giurnalăul* și *Pietrosul*, până la *Ceahlău*, straja Moldovei, spre răsărit, zărea se întinde, prin *Valea Suhăi-Mari*, până în șesul Moldovei, ițindu-se de după sulitele brazilor îndepărtați, ogoarele din preajma Sască-i de lângă *Baia* lui Ștefan cel Mare.

Regiunea aceasta muntoasă a ținutului Su-

1). Dela 1 Ian. 1926, i s'a luat partea ținutului dincolo de Stânișoara, de către Jud. Neamț; Dornele, pe Jud. Câmpu-Lung (Bucovina) dându-se câteva sate din Bucovina și Jud. Neamț.

cevei, e colțul Românesc, bincucvântat de D-zeu. În măruntaele lui, zac bogățiile ascunse, ce-și așteaptă ceasul lucratului în fabrici; aici țâșnesc apele bolborosind de gazul carbonic; aici e țara bradului, pe care omul îl face s'apuce calea plutăritului, către porturile țării; aici, găsește omul îndrăgostit de natura în toată sălbătăcia ei, liniștea necesară, ca s'o iubească și mai mult.

Dincolo de Moldova, jumătatea răsăriteană a ținutului, e numai cu dealuri și ramificațiile lor, ce se pierd, scoborându-se în ținutul Iașilor. Șesuri sunt numai două și acestea nu tocmai late pe ambele maluri ale *Moldovei* și *Siretului*.

Munții ținutului, nu sunt prea înalți, prea puțini trec de 1900 m. Sunt tăiați în lung și 'n lat de văi locuite, is acoperiți cu codri de brad pe înalțimi, iar pe la poale, se țin una de alta, pădurile de fag. Ca structură sunt variați. *Călimanii* din coasta n.-vestică sunt vulcanici; ceilalți munți *ziși ni Bistriței*, din dreapta râului, sunt de *natură cristalină*; cei din stânga, aparțin vârstei secundare și terțiare ale pământului.

Călimanii străjuesc la colțul Moldovei, unde conturul acesteia, seamănă cu un cap de pasere. Forma de pâine, scobiți în vârful și alcătuiți din lavă, arată originea lor vulcanică. Vârfurile mai înalte sunt: *Pietrosul* (2031 m.) în apropiere de fortul Triplex Confinium; iar nu departe de acesta *Căliman-Isvorul*. Și astăzi încă, pământul aici, e albit de oasele eroilor care la 1916, luna Septembrie (N. Stoleriu, Baia) în avântul lor viteiesc, au răzbit prin potecele prăpăstioase, spre Ungaria, dându-și ultima suflare, pentru întregirea neamului românesc.

Din temelie Călimanilor, es atâtea izvoare minerale din: Șar, Neagra și Dorna, cercetate de oameni suferinzi, din toate părțile țării.

2. *Munții Bistriței*. Între apa Bistriței și afluentul său, *Neagra Păltinișului*, se găsesc *M-ții Grințieșului*, cu *Grințieșu-Mare*. Spre nord de *Neagra*, se înșiră *M-ții Dornei*, cari împing cursul Bistriței spre granița Bucovinei. Aici, la cotitura Bistriței spre Broșteni, domină *Pietrosul* (1740 m.) unul din ușorii Bistriței. De pe creasta lui, se zice, că vestitul haiduc și flueran, *Pântea Viteazul* cânta din fluerul lui, făcut din 7 doage și purta hora din satul Cojoci. *Pietrosul* și cu vecinul din Bucovina, *Giumălăul*, croesc „*Colțul Acrei*” și străjuesc vestitele „*Chei*” ale Bistriței.

Mai spre sud, *Bârnarul* cu stâncele de calcar marmorean iar și mai jos, *Grințieșul* Broștenilor. De pe vârful lui, zarea se vede limpede spre Bucovina și Maramureș și-i iubit de popor și pentru forma lui de con de vulcan, cum se vede din gura păr. Cotârgași. În cântece populare, multe încep cu:

Frunză verde măr mustos
Grințieș, munte frumos,
Rămâi de azi sănătos.

Cu *Budacul* dela Borca (1864 m.) se ncheie cununa M-ților Bistriței din dreapta Bistriței.

Pe celalt mal, unde hotarul ținutului Sucevei, intra ca un golf în pământul Bucovinei, este *Rarăul* (1653 m.) cu cele două turnuri ale *Pietrilor-Doamnei*, ce seamănă cu niște ruini de cetate străveche și pe seama cărora s'au plămădit multe legende.

Mai încolo, pe graniță: *Todirescul*, *Tarnițele*.

cu *Oblâncul* (1479 m.) și *Țăpușile*; *Clifele* și *Grebenul*. Din *Grebene*, pe hotarul Bucovinei, se întinde *Obcina Ciurmonei* cu *Băiașescu*, până la Valea Seacă, în Albia Moldovei.

Prin dreptul M-tirei Slatinei, e cunoscută sub numele de dealul *Pahornia*.

Continuarea „Obcinelor lungi” din Bucovina, la sud de *Grebene*, e Culmea *Stânișoarei*, tăiată de șoseaua minunată dinspre Valea Moldovei, spre *Sabasa*, pe *Bistrița*, *Culmea Halăuca*, pe hotarul Neamțului, continuată cu a *Pleşului* despărte Valea Nemțișorului de cea a Moldovei.

Dealurile încep din apa Moldovei și se continuă dincolo de Siret. Ca structură păturile sunt încrețite din Moldova în Siret, croind văi destul de adânci. Ex. *Dealul Târgului* între Șomuzul Mare și Moldova; d. *Halmului* continuat cu d. *Rotundeii* între cele două Șomuzuri și d. *Știrbățului* între Șomuzul mic și râul Suceava. Înălțimea lor nu trece de 500 m, ceiace a permis drumuri uneori nu tocmai ușoare, între sate. Pădurile de pe ele sunt pline cu vânat mare; nu lipsesc însă și mari întinderi, acoperite cu holde mândre ce sclipesc vara, în bătaia soarelui.

Cele din stânga Siretului, urmele unui podiș îmbucătățit de ape, din straturi orizontale, sunt continuarea celor din dreapta. Aceleași păduri mari, pentru lemne de foc, pline de mult vânat, dau farmecul acestor locuri.

Apele, mari și curgătoare sunt trei: *Bistrița*, *Moldova* și *Siretul*, fiecare cu câte un număr de afluenți ce culeg apele din munții și dealurile ținutului.

Bistrița (slavon=apă repede) își face loc printre munți, de sub pasul *Prislop*.

Bistrița apă de munte
Intre râuri tu ești frunte —

ii zice într'o poezie populară. I s'a zis încă *Bistrița aurie*, din cauza cantităților de aur ce se extrăgeau într'o vreme din nisipurile ei. Intră în ținutul Sucevei pe la *Gura-Negrei* și până la *pâr*. *Arămei* formează hotarul între Bucovina și acest ținut. Blândul nuvelist sucevean, *Nicu Gane*, în „Zile trăite” zice că: „Nu există penel de pictor „nici grai de poet, care să poată da, măcar o „idee de priveliște ce se desfășoară dinaintea „ochilor noștri, la fiecare cotitură a râului”.

Ca și Gane, poetul Vlahuță ori d-l M. Sadoveanu, descriu cu atâta farmec sceneriile ce se desprind ca și panoramele care mai de care mai neașteptate, ce surprind pe călătorul de pe plută, ca niște decoruri de teatru, într'o feerie.

Pornind cu pluta dela *Arină*, mai jos de *Gura-Negrii*, lași pe dreapta și pe stânga mai multe sate: *Ostraia*, *Osoiul* și *Zugrenii*.

Mersul apei e liniștit deocamdată și ție călător nu-ți rămâne decât să admiri încântătoarele tablouri ce te 'nconjoară. Deodată, valea se 'nchide sălbătăcindu-se, iar *Pietrosul* dela noi, întinzându-se către *Giumălăul* din Bucovina, formează *Cheile Bistriței*, care 'ncep cu vestitul „Colțul Acrei”, unde multe plute s'au sfărmat și multe vieți s'au irosit.

Primejdia e compensată cu prisos, trecând prin fertura din „Căldare” și te găsești ajuns la „Chei”. Aci stâncele de pe maluri se ridică drepte ca zidul, până 'n naltul cerului, care-ți pare ca o dungă albă, îndepărtată! În față și toc-mai în fund, se ridică *Rarăul* cu legendarele

„Pierele Doamnei”, ce par ca un castel fantastic, zidit în lumina soarelui. După „Balta Cânelui”, ochiul liniștit de apă, se anunță *Toancele*. *Toancele*, cea mai frumoasă strămptoare, de pe toată întinderea Bistriței, are la intrarea în ea, o stâncă amenințătoare, zisă „*Piatra lui Toader*”. Asta e

Grițieșul Broștenilor.

piatra de care plutașul Toader, cu toți nuntașii, și-a găsit moartea, chiar în ziua nunței lui și de ea, orice plută trebuie să se atingă când trece prin stânga Toanceilor, spre a-și lua direcția cea bună.

La *Brebi* ai eșit din Toance. Treci prin locuri pitorești ca: *Bârlogul*, *Piatra lui Ciobotă* și după 12 klm., te apropii de Broșteni.

Dela Broșteni, Bistrița trece pe la *Borca* în față-i cu *Sabasa*, mai jos *Farcașa* și pe sătucul *Dreptul*, trece în jud. Neamț, după ce-a bătut 70 klm. prin ținutul Sucevei.

Lățimea Bistriței variază între 50—150 m. E navigabilă pentru plute, până toamna. Zeci de

mii de plute lunecă pe luciul ei, ducând bogăția codrilor noștri până la mare.

O excursiune unică în felul ei, se poate face și iarna cu sania pe ghiață, dela Broșteni până la Dorna, aproape 50 klm. Atunci ți-i dat să vezi Cheile Bistriței și Toancele, într'o înfățișare cu mult mai feerică decât cea din vară. Te crezi purtat în lumea viselor și a poveștilor, cele mai fermecătoare.

Moldova isvorăște din Bucovina (creasta Lucinei) și, după un curs de 103 klm. prin această țară, intră în ținutul Sucevei, pe la fosta vamă, *Cornu-Luncei*. Numele, se zice, că i-ar veni de la căteava Molda, a lui Dragoș. Trece pe lângă *Sasca* și *Baia* lui Ștefan cel Mare. După un curs de 70 klm, trece în jud. Roman.

Albia ei, e destul de întinsă și foarte neregulată, plină de prundiș. Șesul ei de 1—5 klm. de lat, prielnic ovăzului, porumbului și fânețelor. În lungul cursului ei sunt multe lunci de sălcii și arini.

Siretul, vine tot din Bucovina, intrând în ținutul Sucevei, la Liteni. Aici, primește pe dreapta pe *Suceava* ce curge pe sub vechea cetate a Sucevei. Mai jos, primește pe *Șomuzul mic*, iar pe *Șomuzul mare*, îl prinde mai la vale de satul Dolhasca. Pârâul acesta, *Șomuzul mare*, între altele udă Fălticeni, formând odinioară multe iazuri, astăzi scurse, iar pământul dat arăturilor.

Șesul Siretului, are o lățime, cam cât a Moldovei, dar e mai productiv și mai priincios semănăturilor.

Clima ținutului e relativ aspră. La munte ne trezim cu brumă și'n diminețele de Iulie, iar zăpada în unii ani, rămâne de pe un an pe altul. Ca și Moldova întreagă, e deschis Crivățului, mai cu seamă în Valea Siretului. Toamna, de multe ori, e un anotimp frumos și lung.

Cetiji :

ORAȘELE DIN ROMÂNIA

DE

I. Simionescu

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

Este singura descriere plăcută și folositoare totodată a orașelor noastre mândre.

Cu 62 figuri

CAP. II.

BOGĂȚIILE

Natura a fost darnică cu acest colț din țara Moldovei. L'a înzestrat cu daruri pământene și subpământene. Cele dintâi, mai mult ca cele de-al doilea, au fost folosite și acestea i-au dat însemnătatea cuvenită în viața țării.

Pădurile îi formează bogăția de căpetenie; în trecut era și mai bogat; dela război încoace, s'au tăiat multe păduri și aceasta prin exproprierile făcute.

Suprafața împădurită a ținutului (1925), era de 186.015 hect. din care c. a. 30.000 h. proprietatea Statului; 41.000 h. ale Dom. Coroanei. restul al Stabilimentelor publice și ale particularelor. Esențe: c. a. 18.000 h. fag și rășinoase; 8600 h. fag cu stejar; 2000 rășinoase. Bogăția în rășinoase, i-a dat și marca *trei brazi* și industria lemnului dezvoltată în fabricile din: *Suha, Căinești, Sasca, Rășca, Cornu-Luncei*, etc.

La munte, multe ferestre sunt purtate de apă pornită din haituri, atunci când apele sunt scăzute.

Agricultura mare, se face puțină și mai mult pe șesul Moldovei și al Siretului. În 1925, s'au însemănat c. a. 45.000 hect. cu: *porumb* (27.000

hect.), *ovăz* (20.000), *fasolea în porumb* (11.000), *orz* (8.000), *grâu* (6000). Nu s'a cultivat de loc: *tutun*, muștar, *bumbac și rapiță*. La munte, omul reușește să-și crească pentru casă. ovăzul, fasolea, cartoful, bob, mazere, etc. Păpușoiul de pe valea Bistriței, deși e aclimatizat, totuși face strujenii mici și piperniciți și numai în anii buni dau o recoltă multumitoare.

Din contra, cartoful reușește bine. Bucătăria Palatului Regal se aprovizionează cu cartofi dela Broșteni. (Moșia Broșteni e proprietatea particulară a M. S. Regelui Ferdinand, rămasă moștenire dela răposatul Rege Carol).

Pășunile naturale, ocupă o suprafață de c. a. 36.000 hect. și mai mult la munte.

Fânul se cosește cam odată, la începutul lui Iulie. Otava, rar dacă se mai poate cosi. Cele artificiale (c. a. 5000 hect.), au început a se întinde în reg. dealurilor, acumă după războiu, în locul izlazurilor.

Viile (c. a. 200 hect.), mai mult pe stânga Siretului, pe la Stroești, Hermănești.

Incercări, și chiar cu o reușită multumitoare, s'au căpătat în cultivarea viței, în preajma orașului Fălticeni.

Cultura pomilor a luat în anii din urmă, în reg. dealurilor o dezvoltare mare. Nu-i sat, între Moldova și Siret, unde să nu se fi plantat. Aceasta, a făcut pe Stat, să înființeze la 1920, o școală de horticultură în Fălticeni.

În fruntea comerțului cu mere, pere, stă satul *Rădășeni* (2 1/2 klm. de Fălt.), renumit în toată țara. Faima lui a mers departe, prin hărnicia și buna stare a locuitorilor, cât și prin meșteșugul lor de a face negoț de fructe. Fructele sunt îm-

părțite după anotimp: *vărațice* (4 soiuri), *tomnatic* (28 soiuri) și *pădurețe de murat* (vrc-o 3 soiuri).

Mustul pădurețelor seamănă cu vinul, dar nu-i alcoolic. *Perjele* (prunele) ocupă un loc de frunte. Servesc la fabricarea rachiului și a poivlei (magiun); sunt cam 180 hectare de livezi de pruni. Pentru conservarea și comerțul fructelor s'au instalat și câteva *cupatoare sistematice* pe la câțiva gospodari.

Cresterea vitelor, este legată de cultura pământului. Astăzi, nu se mai cresc ca articol de comerț, ci ca instrument de muncă. Numărul lor se ridica (1924) la 246.000 capete de vită.

La munte, vacile dau lapte puțin, dar gras, bun de unt. (Unt de Dorna, Cașcaval de Broșteni). Pentru Palatul Regal, se prepară încă unt la ferma Domeniului Coroanei din Cornuluncei; pentru comerț la: Rădășeni, Botești, Baia.

Cresterea Oilor (136.000 la 1924) e mai mult la munte. Munteanului îi mai dragă oaia, ca celelalte animale. Pășunile restrânse, întinderea mare a pădurilor, fac ca păstoritul să nu mai fie dezvoltat ca 'n trecut. Stânele se fac cât mai rare și din scânduri mai toată, iar buciumul cioabanului e din tablă, nu ca odinioară din lemn de cireș și învălit cu coaja acestuia.

Cai (21.000) s'au bucurat de mai multă grijă în trecut. Statul în vederea îmbunătățirii rasei lor, a declarat ținutul acesta regiune hipică, punând la dispoziția locuitorilor în câteva sate și centre mai mari (Rădășeni, Liteni, Boroaia, Fălticeni, etc.), un număr de armăsari. La Baia, până în anii aceștia din urmă, era herghelia cu cai de rasă, a d-lui Al. Cantacuzino-

Pașcanu ; astăzi mai sunt cai de rasă, la moșia Sasca a d-lui Maltezeanu.

Porcii (32.502) și *Caprele* (1200) se cresc mai mult pe Valea Șomuzului-Mare și a Siretului. Capra fiind „vaca săracului” o găsim la mulți din târgoveții Lespezilor și Pașcanilor.

Albinăritul n'a făcut nici un progres, ca n' toată Moldova de nord. Fabricarea zahărului și a lumânărilor de stearină, au contribuit mult la neglijarea acestei frumoase ocupațiuni. Comparativ cu anii dinainte de războiu, numărul apicultorilor a dat înapoi. În anul trecut erau: 483 stupi sistematici și 865 nesistematici, la Boțești, Siliștea, etc.

Viermilor de mătăsă li s'au dat și mai puțină cătare. Lipsa duzilor, din cauza climatului, este una din cauze. Totuși încercări ici și colea s'au făcut și se mai fac încă (Liteni, Fălțiceni) și cu destul progres.

Pescuitul a dat mult înapoi. Tinutul Sucevei, în regiunea dealurilor, era bogat în iazuri cu crap, știucă, raci, mai ales pe Valea Șomuzului mare.

La multe din aceste iazuri li s'au dat drumul, pentru cultura pământului. Azi mai sunt vre-o 200 hectare, ocupate cu iazurile.

La munte, în Bistrița și n' pâraele cari dau în ea, trăesc Păstrăvii, Sglăvocii, Borșteni, Lipani, Loștrițe (văr cu Somnul din Rin), Mrene, etc. În Bistrița se găsesc și Raci, dar sătenii nu-i prea mănâncă, îi cred „spurcați”.

Pescuitul în Bistrița este liber, iar pe pâraie, numai pentru Administrația moșiei. Depărtarea și greutatea transportului, împiedecă trimiterea pestelui în centre mari de consumațiune.

Mulțumită îngrijirii pădurilor și pazei lor ri-

guroase, Codrii Sucevei dela munte cât și din reg. dealurilor, adăpostesc mult vânat.

La munte trăiesc în plină libertate; *Urșii*, *Cerbi* (Ragazan), *Căprioarele*, *Râșii* (M-ții Dornei; exemplar frumos în Muzeul Fălticeniilor). Dintre paseri mari: *Vulturii*, *Cucoșii* de munte, *Găinușile*, etc. În reg. dealurilor: *Cerbul* (Lidvan), *Mistreții*, *Vulpi*, *Jderi*, *Pisici sălbatice*. *Bursuci*, etc.

Bogățiile subsolului, sunt de toate felurile, numai că omul n'a fost ajuns de nevoi, ca să le scoată și aici, la lumină.

Petroleu; urme vechi de scoaterea lui, găsim în basenul pâr. *Ciumârna* și *Suha-mică* pe teritoriul Găineștilor (Domeniul Coroanei).

Sarea, arătată prin isvoarele sărate și fântâni (Slatina) la; *M-țirea* (Slatina, Slătioara, Râșca și urmărindu-se până la Oglinzii-Neamțului).

Cărbunii de pământ, aparțin *lignitului*. Exploatarea s'a făcut la *Soldănești* (lângă Fălticeni) în timpul războiului. Sunt și n alte multe locuri, straturi de lignit, dar prea subțiri, ca să fie rentabile. La munte se găsește *Turba*, pe *Neagra-Broștenilor*, neintrebuințată.

În schimb sunt multe *minereuri metalifere* de: *fer* și *mangan* (Broșteni—Cotârğași) asemenea celor dela *Iacobeni*—*Bucovina*; de *zinc* (*Blenda*, ZnS) la dealul *Ferului* undee și *SPb* (Galenă), FeS^2 (*Pirita*) asociată cu *Chalcopyrita* pe pâr. *Ursului*, *Ortoaia* și *Borca* (P. Poni și M. D. Cădere).

Cariere de piatră de var, un calcar marmorean pe *Valea Barnarului* (Chei), grezuri bune în culmea *Stănișoarei* și n dealurile dintre *Moldova* și *Siret*. *Bogate* urme de *gips*, pe *Suhamare* și *piatră de var* pe *Suha-mică* (Găinești),

Ape minerale și stațiuni climaterice la Șarul-Dornei. Localitatea e cunoscută dela 1788; apa e bicarbonată-arsenicală. La Dorna e un izvor tot arsenical; iar la *Borca* e cunoscutul *Burcut* (bicarbonat de sodiu, calciu și magneziu). Afară de acestea, sunt multe izvoare sulfuroase, în jurul Broștenilor.

Industria. Lipsind cărbunii de pământ și petrolul, iar apele ținutului nefiind încă îndrumate, ca să aibă o putere motrice necesară, nu s'au putut dezvolta în ținutul Sucevei, mari întreprinderi industriale.

Industria lemnului, strâns legată de bogăția pădurilor, e reprezentată prin șase mari fabrici. De aici se alimentează mai toată Moldova, trimițând produsele și peste hotare. Această industrie a ferit ținutul de criza de numerar și sătenilor le-a dat o mănoasă ocupație, fie ca lucrători în pădure, fie cărăuși la fabrici sau depozite.

Industria spirtului. Acesta se fabrica odată la velnițe care erau multe. Astăzi e o singură fabrică la *Drăgușeni*. Tot aici, a mai funcționat până în vara lui 1926, de câțiva ani și o fabrică de bere. Un incendiu neprevăzut, a închis-o.

Industria morăritului, a luat o însemnătate mai mare, local, după război. S'au instalat multe mori cu benzină și multe purtate cu apă.

Industria sticlei, reprezentată prin singura fabrică dela *Lespezi*; *tăbăcăriile* în fabricile din Fălticeni, Pașcani și Lespezi.

Mai sunt: fabrici de *olărie*, *uleiu*, *săpun*, *pălării*, *frângerii*, etc. *Mobile* și *lemn curbat*, se lucrează în singura fabrică din nordul Moldovei „*Fabritag*” (Fălticeni).

Tipografiile sunt în Fălticeni (2) și Pașcani. Cea mai veche e tip. Saidman—Fălticeni, datând dela 1878. Are o instalație cu mașini moderne de tipografie și cartonaj.

Comerțul, constă din vânzarea spiritului, berei, mobilelor, cerealelor, cherestelei, etc.

Lemnăria se transportă la munte, ca plute, pe Bistrița. La fabrici, se aduce cu linia îngustă și de acolo cu hărăbalele la depozite sau gara Fălticeni. Comerțul la orașe e mai tot în mâna Evreilor; la sate îl fac Români. Lipsa de capital i-a grupat în obștii și cooperative cu capitaluri și fonduri mari de rezervă.

Târguri săptămânale, bine cercetate, se țin în Fălticeni, Liteni, Pașcani, Lespezi, Boroaia și Ruginoasa, iar anuale sunt: la 20 Iulie în Fălticeni; la 8 Septembrie în Pașcani și la 26 Octombrie la Liteni. Importanța lor e destul de mică, din cauza înlesnirii de azi a drumului, a căilor de comunicație și târgurile săptămânale.

Căile de comunicație ale ținutului sunt: șoselele și căile ferate. Cele dintâi sunt 1272 klm. din care 200 klm. șosele naționale, restul județiene, vicinale și comunale.

Șoseaua națională principală urmează Valea Moldovei, dinspre Roman și trece în Bucovina pe la fosta vamă Cornu-Luncea. Din ea se desface o ramură în dreptul satului Spătărești, trece prin Fălticeni, îndreptându-se spre Suceava, prin fosta vamă, Bunești. O altă ramură se desface dela Cornu-Luncea, trece prin Mălini și Suha, taie *Stânișoara* și coboară în Valea Bistriței.

Linia ferată principală ține Valea Siretului, din Burdujeni, prin Liteni—Dolhasca—Lespezi—Pașcani, spre Roman. Din aceasta, se desface

la Dolhasca, linia spre Fălticeni (25 klm.) pe valea Șomuzului-mare; dela Pașcani, prin Cuza Vodă (fost Ruginoasa) spre Iași. Linii înguste pentru interesul industriei lemnului sunt: pe domeniul regal Broșteni, pe dom. Coroanei Borca și Mălini (Suha și Găinești) pe proprietatea Statului—Râșca și între gara Heciu—Lespezi și pădurea Bereslogi, pentru transportul lemnelor de foc.

CAP. III.

P O P U L A Ț I A

Numărul locuitorilor, după ultima numărătoare (1922) era de 154.569, ceiace face cam 46 loc. pe klm². Cea mai puțină populație îngrămădită găsim pe crestele munților; prin văile lor sunt așezări omenești destul de mari și gospodăroase.

După naționalități și religii populația tinutului e împărțită. Elementul cel mai numeros sunt: *Evreii*. Legătura cu Bucovina încă din trecut și aceasta cu Galiția, a adus o îngrămădire a acestui neam. în partea de sus a Moldovei. Sunt stabiliți, mai cu seamă în târguri, unde dețin comerțul și micile industrii.

Germanii formează populația mai mult a fabricelor și a centrelor industriale cu ateliere (Pașcani).

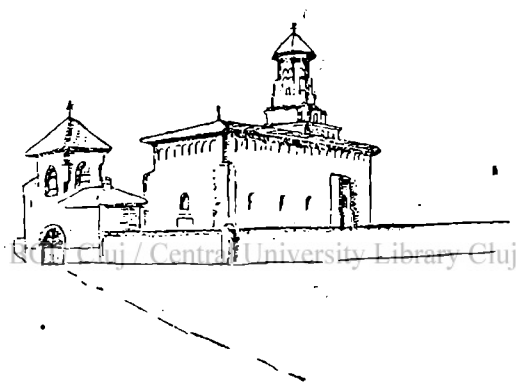
Lipovenii, prin câteva sate (Manolea, Uidești) se ocupă cu agricultura, lucrând cânepa și derivatele ei. Excelenți lucrători de pământ. Mai sunt: Bulgari, Greci, Poloni, Italieni, etc.

Tigani sunt grupați în câteva sate (Moțca—Baja) ca fierari și lucrători de linguri, coveți, etc.

Românii formează majoritatea absolută a sa-

telor. Tipul și caracterul lor, e acela al Românilor moldoveni în general ¹⁾.

După credință, ortodoxii aparțin de Mitropolia de Iași, unde își are reședința și Episcopul catolic. În ținutul Sucevei sunt peste 130 biserici, din care 9 urbane. Mai sunt cinci așezări călugărești, din care: Râșca, Slatina, Probotă, sunt mănăstiri (cea din urmă e biserică de mir), iar Bouronii, Preuțești și Rarău, sunt schituri.

Biserica din Baia.

Catolicii au trei biserici (Fălticeni, Pașcani, Cosmești), iar Lipovenii au trei biserici și două schituri. Evreii, prin târguri au Sinagogi și mai multe case de rugăciuni.

Portul Românilor este diferit, cam după regiune. La munte, se poartă încă mult, costumul național. Bărbații au cămăși scurte, ițari strâmpți iar din spate, mai nu lasă bondița, nici vara.

1. Vezi «Moldova» Cunoșt. folos. de I. Simionescu.

Iarna, au pe deasupra acesteia sumanul scurt și de culoare castație. Pe cap, pălăria mică sau căciula, cum se răcește vremea.

Femeile, poartă cam deobște cămașa lucrată frumos, cu sau fără fluturi. Peste aceasta vine cătrînța, legată c'un brâu frumos. Iarna, poartă sumanul ca și bărbații.

Încălțăminte a bărbatului și a femeii de regulă e opinca; sărbătorea însă, obișnuiesc ghetă cât mai bune și mai fasonate.

În regiunea dealurilor, portul național dacă îl mai păstrează bărbații.

Aceștia poartă cămașa simplă, încinsă cu o curca sau chinir, ca și cei dela munte. Îțarii tot strâmpți, iar în spate poartă cum se răcește vremea, sumanul sau cojocul. Pălăriile au și ele forme diferite: la cei de pe lângă granița Bucovinei, tundul e țuguiaț; la cei vecini cu jud. Neamț au marginele late, mari (Boroaia, Brusturi).

Femeile din contra, mai toate sunt îmbrăcate cu cituri proaste și stambe de târg. Câteva sate mai păstrează, sărbătorea, cămașa frumoasă cu altită (Dolheștii-mici), în schimb, fusta e din stamba târgului. Pe cap, testemele colorate și șaluri, în loc de ștergare de borangic, ca la munte.

Casele, ca construcție diferă după regiune, dar mai toate au acelaș plan: Una sau două odăi și o tindă la mijloc. La munte, toate sunt din lemn lipit și acoperite cu draniță. Sobele, n au coșuri esite pe acoperiș, fumul ese prin bagelele casei. Cele din vale, is făcute mai toate din nuele, lipite cu lut, amestecat cu paie, acoperite cu șindrilă și stuh mai des. Cât ține fața

căsei, e prispa lipită cu lut; nu au coșuri. Fumul esă din pod pe sub strașină.

Grija bunelor gospodine este să tragă pe lângă prispă, uși și ferestre, câte un braușor sau să facă flori cu lutișor colorat. Împrejmuirea cea bună e cu gard de scânduri; la munte, din pari—răslogi. Multe sate, au gospodăriile împrejmuite cu garduri înalte, din nuele împletite și cu streșine late, contra ploaiei.

Mobilierul casei, e după gospodar. La frunțașii satelor, găsești odăi curate și frumos mobilate cu lucruri făcute în casă, de mâna gospodinei. Nu lipsește patul acoperit cu lăicere, cu lada cu zestrea letei, dacă o are de măritat. Celelalte încăperi, sunt pentru ai casei și pentru păstrat alimentele, hainele, etc.

Igiena la sate ca în toate satele țării, e lăsată mult de dorit. Dacă se observă, mai cu seamă acum după războiu, oarecari îmbunătățiri, în privința ținerei caselor și a gospodăriilor întregi, în schimb, sănătatea omului, e la voia întâmplării. Alcoolismul și Sifilisul fac ravagii.

Lupta trebuie dusă cu înverșunare, în contra acestor două flagele care decimează populația, mai cu seamă la munte. Și în restul ținutului, tot alcoolismul stăpânește pe satean. Din nenorocire, războiul a făcut să se încuibă și tuberculoza în sate ca și malaria. Aceasta din urmă a dat înapoi mult, de când s'au dat drumul la multe iazuri.

În tot ținutul sunt cam la 350 cârciumi; acestea au adus Statului pe anul trecut, la 12 milioane, venit. Sunt câte 8 și 9 cârciumi într'un sat mai mare. Grija Statului, măcar a fost ca să fie mai puține cârciumi de rachiu.

Împărțirea administrativă. Ținutul e împărțit în plăși, în frunte cu pretori. Sunt 2 comuni urbane (Fălticeni și Pașcani), 46 com. rurale, 194 sate și 13 cătune.

Localitățile mai însemnate sunt:

1) *Fălticeni*, capitala ținutului, pe Șomuzul mare, cu 14.000 locuitori. Centrul cultural, industrial și comercial. Aici s-a născut scriitorul *Nicu Gane* și *Alex. Lambrior*, filologul.

2) *Pașcanii*, târg și centru important de cale ferată și în drum spre jud. Neamț. Locul de origină a d-lui *M. Sadoveanu*.

3) *Lespezi* — târg pe stânga Siretului, legat cu gara *Heciu-L.* printr-un pod de fer. La 6 klm. de el, e situată M-tirea *Progota*, a lui *Petru Rareș*.

Litenii, sat mare, pe calea ferată principală, nu departe de confluența r. *Suceava* cu *Siretul*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Localități și monumente istorice

1) *Baia* (7 klm. de Fălticeni, fosta reședință a *Moldovei* pe timpul lui *Bogdan*. Pe șesul *Baiei*, a fost lupta între *Ștefan cel Mare* și *Matei Corvin*, la *Decembrie 1467*. Bisericele satului sunt: una, a lui *Petru Rareș*, din 1532 și alta a lui *Ștefan cel Mare*, zisă *Biserica Albă* din 1465. În grădina proprietății, sunt urmele bisericii catolice, zidită de *Alexandru cel Bun*.

2) *Rădășeni*, sat mare și frumos (2 1/2 klm. de Fălticeni). Biserica veche are temelia pusă de *Ștefan Tomșa*, care a și învățat carte la o școală din acest sat.

3) *Horodnicenii*, sat la granița *Bucovinei*.

Biserica satului din 1538, a Visternicului Matiaș în timpul domniei lui Ștefan Lăcustă.

Nu departe de acest sat, e *Brădățelul*, loc pitoresc, cântat de N. Gane în „Fluerul lui Ștefan”.

4) *Ruginoasa*, cu mormântul Domnitorului Cuza și a fiilor lui. În palatul domnesc azi e spital de copii.

5) *M-tirea Slatina*, zidită de Alex. Lăpușneanu la 1561, unde e și înmormântat.

6) *M-tirea Râșca*, dela Macarie, Episcopul Romanului, cu banii lui Petru Rareș (1546).

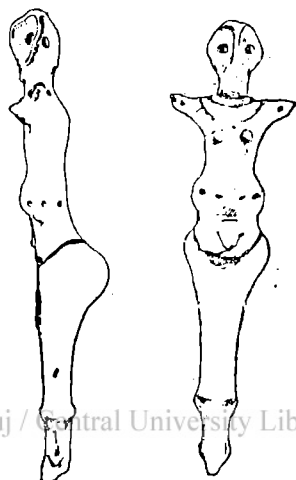

Mănăstirea Pröbota.

7) *M-tirea Pröbota* (6 klm. de Lespezi și gara Dolhasca), ctitoria lui Petru Rareș, din 1530, unde e înmormântat el și soția-lui Elena.¹⁾

1). Vezi, «Călăuza Jud. Fălțiceni» de V. Cîrrea.

Localități cu urme preistorice, sunt multe: Rădășeni, Drăgușeni—Broșteni, Probota, Cristești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Idol (femeie). (Stațiunea Drăgușeni—Broșteni),
Muz. Fălticeniilor.

(Vezi I. Simionescu *Omul dela Cucuteni* în Cunoștințe
Folositoare. Seria A. 5 Lei).

Răspândiți:

CALENDARUL GOSPODARILOR

Pe 1928

Intocmit de *I. Simionescu*

«Bun ca și sufletul din care a purces, nu trebuie să
lipsească nici unuia din cei pentru care a fost făcut».

Răsăritul

CAP. IV.

DIN TRECUTUL ISTORIC ȘI CULTURAL AL TINUTULUI

Trecutul sbuciumat al Moldovei întregi, a lăsat urme și în pământul acestui ținut. Urmele multe preistorice, dovedesc că pământul lui, a fost locuit din cele mai vechi timpuri. Când descăleca Dragoș, ținutul era tributar regiilor Ungariei.

La 1467, e teatrul de luptă între Ștefan cel Mare și Matei Corvin, iar după lupta de la Valea Albă, e cucerit de la un capăt la altul de Turci, Tătari și Poloni. Foametea încă îl bântue pe timpul lui Petru Șchiopul, iar Mihai-Viteazul, în trecerea lui prin Moldova, își stabilește lagărul lângă Suceava.

Pe timpul lui N. Mavrocordat, când Austriacii fac cea dintâi încercare de a rășlui Bucovina, e cucerit de oștile lui Carol XII.

Pe cât de dureroase au fost evenimentele istorice la care a luat parte acest colț din Moldova,

pe atâta e de pus în fruntea ținuturilor țării, din punct de vedere cultural, atât în trecutul îndepărtat, cât și în timpurile de față.

Istoria spune că pe la 1612—1622, ar fi fost o școală în Rădășeni, la care ar fi învățat și Ștefan Tomșa, fost domn al Moldovei.

Cele mai vechi școli ale ținutului sunt: școala primară de băeți din *Fălticeni*, înființată la 1842, cu directorul *Neofit Scriban*.

La 1850, pe moșia lui Al. Balș, la Broșteni, se întemeiază școala primară, cu N. Nanu, unul din cei mai de seamă învățători de pe acele vremuri. Din mâna lui Nanu, ca dascăl, au eșit mulți cărturari, dintre care și I. Creangă, apoi folcloristul Mihai Lupescu. La câțiva ani, mai târziu, Neculai Istrate dela Horodniceni, înființează și în acest sat, o școală primară.

Învățământul primar, a mers dezvoltându-se. În 1925, erau 205 șc. primare rurale, 8 șc. urbane și 10 grădini de copii, în 85 localuri proprii, 113 închiriate și 17 donate. Personalul compus din 444 persoane.

Învățământul complementar a funcționat pe lângă 129 școli, cu 5275 elevi regulați din 5902 înscriși, funcționând și 21 ateliere.

Învățământul secundar, e reprezentat prin liceu de băeți (fost gimnaziu din 1870—1923) și de fete (*Fălticeni*); gimnaziile mixte la Pașcani și Liteni.

Învățământul normal, reprezentat prin școala normală de băeți; cel profesional prin șc. profesională de fete. Școli speciale: de meserii și horticultură (*Fălticeni*).

Dela 1914, s'a înființat din inițiativa scriitorului acestor rânduri, un muzeu regional, în *Fălticeni*, „Muzeul Sucevei” (*Fălticeniilor*) și

care e instalat provizoriu în câteva săli ale liceului „Nicu Gane”.

Ținutul Sucevei, cu o mișcare culturală atât de veche, numără mulți oameni cărturari, care au făcut și fac cinste culturii românești. Mitropolitii *Dosofteiu* și *Veniamin Costache* și-au început viața monahală, cel dintâi la Proboata, al doilea la Slatina. Dintre scriitorii vechi, e *Neculai Istrati*, infocatul anti-unionist, dela Horodniceni; *Alex. Lambrior*, cunoscutul filolog; *N. Gane* nuvelistul, ambii născuți în Fălticeni și *N. Beldiceanu*, istoricul, născut în Preuțești. În Fălticeni și-a trăit o parte din tinerețea lui, *I. Creangă*, neîntrecutul povestitor din Humuleștii Neamțului.

Tradiția de muncă a mers mai departe. Printre dascălii de seamă, stinși prea curând, jertfa datoriei pentru patrie, este învățătorul *N. Stoleriu* dela Baia, căzut la 1916, pe Pietrosul-Călimanilor. El e autorul gazetei pentru popor „*Vestitorul Satelor*” ce apare și astăzi și a cercului „*Deșteptarea Sătenilor*”. Și Stoleriu a luat pilda muncii, dela învățătorul lui, destoinicul folclorist, urmașul lui Nanu dela Broșteni, *Mihai Lupescu*. Acesta, o viață întreagă a muncit pentru ridicarea săteanului și a fraților lui,¹⁾ din mijlocul cărora a plecat, din satul *Spătărești* de pe valea Moldovei. În Fălticeni apare revista de folclor „*Șezătoarea*” editată cu multă trudă de d-l *Artur Gorovei*, fălticenean de origine, — după cum tot în Fălticeni, d-l *M. Sadoveanu*,

---

1). Vezi. I. Simionescu. Oamenii Aleși II. Româniilor Car-tea Românească. Lei 80.

neintrecutul prozator născut în Pașcani, în Făl-ticeni și-a început bogata-i activitate literară.

Ținutul Sucevei a fost încă leagănul multor oameni de seamă cari au luat o parte activă la mișcarea culturală și artistică a neamului românesc, ca : scriitori, profesori, doctori, pictori, etc.

C E T I Ţ I :

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

E singura bibliotecă generală (științifică, economică, medicală, geografică) ce apare în țară, având de o samă puține chiar în străinătate.

Fiecare broșură din cele 150 apărute, nu costă decât 5 lei, de și are 32 pagini și figuri.

Biblioteca „Cunoștințe Folositoare”, este adevărată comoară
Cerna Tr. Severin

Răspândite în casa fiecărui cărturar din sate această bibliotecă ar fi o adevărată binefacere și înviore.

„Foaia plugarilor” — Chișinău

Cunoaște-ți țara și neamul!

Nu e bun român acela care nu caută să cunoască tot ce se leagă de țara lui și de trecutul ei plin de necazuri și vitejii.

LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

au apărut următoarele cărți cu cuprins de această natură:

	<u>Lei</u>
<i>Cristescu Florian</i> , Povestea neamului nostru	
Partea 1-a	
Partea 2-a	60
Cu frumoase desemnuri de <i>A. Murnu</i>	
<i>Băjenaru-Popescu I.</i> , Povestea neamului românesc, Ed. II	80
1 vol. de 430 pagini cu numeroase ilustrații, portrete și hărți.	
<i>Vlăhujă A.</i> Din trecutul nostru Ed. IV . . .	s.p.
<i>David M.</i> Munții apuseni	5
<i>Simionescu I.</i> Bucovina	5
<i>Năstase G.</i> Basarabia	5
<i>Simionescu I.</i> Ardealul	5
„ „ Moldova	5
<i>Brătescu C.</i> Dobrogea	5
<i>Pop-Câmpeanu I.</i> Câmpia Transilvaniei . . .	5
<i>Mureșanu I.</i> Jud. Turda-Arieș	5
<i>Todică G.</i> Țara Hațegului	5
<i>Loghin I.</i> Valea Jiului	5
<i>Simionescu I.</i> Oamenii aleși II. Români . . .	80

Toate se pot căpăta trimețând prețul la
☞ **CARTEA ROMANEASCA** ☞

Seria B. „Sfaturi pentru gospodari“.

- No. 1. Ingrăsierea păsărilor de Prof. C. Motaș.
- „ 2. Despre tovarășii de Preot C. Dron.
- „ 3. Despre scarlatină de Dr. I. Gheorghiu.
- „ 4. Livada din sămburi de G. Gheorghiu.
- „ 5. În jurul casei de M. Luțescu.
- „ 6. Casa de I. Simionescu.
- „ 7. Morcovul și alte legumă de P. Roziade.
- „ 8. Sifilisul de Dr. E. Gheorghiu.
- „ 9. Temeiul tuberculărilor vitelor de Th. Chițoi.
- „ 10. Votul obștesc de A. Gorovei.
- „ 11. Creșterea porcilor de C. Oescu.
- „ 12. Viermii de mătasă de T. A. Bădărău.
- „ 13. Ofița sau tuberculoza de Dr. E. Gheorghiu.
- „ 14. Pelagra de Prof. V. Babeș.
- „ 15. Alegerea semințelor de C. Lăcrișianu.
- „ 16. Creșterea păsărilor de Prof. C. Motaș.
- „ 17. Rătăcirile bolșeviste de Maior I. Mihai.
- „ 18. O stupină dintr'un roiu de N. Nicolaescu.
- „ 19. Cum se întemeiază o vie de D. M. Cădere.
- „ 20. Răsadnița și Plantele din răsăd de V. Sadoveanu.
- „ 21. Lăluzia de dr. E. Gheorghiu.
- „ 22. Mestecănușul vopsitului cu hrușeni de Art. Gorovei.
- „ 23. Cum orbim de I. Glăvan.
- „ 24. Păstrarea carnei de porc de G. Gheorghiu.
- „ 25. Calul de Prof. E. Udrischi.
- „ 26. Doctorul în casă de Dr. O. Apostol.
- „ 27. Cum trebuie să ne hrănim de E. Severin.
- „ 28. Lămurirea legii dărilor de Iuliu Pascu.
- „ 29. Beția de Dr. Enut Gheorghiu.
- „ 30. Lămurirea Constituției de Artur Gorovei.
- „ 31. Boale parazitare la animale, care trec la om de C. Motaș.
- „ 32. Folosințe nesocotite în gospodărie de I. Simionescu.
- „ 33. Mama și copilul, de Dr. M. Manicatu.
- „ 34. Indrumări spre sănătate, de Dr. I. Bordea.
- „ 35. Despre hrană, de Dr. I. Bordea.
- „ 36. Omul și societatea de Al. Giuglea.
- „ 37. Bucătăria sătenel de Maria Col. Dobrescu.
- „ 38. Sfecla de zahăr de C. Lăcrișianu.
- „ 39. Ingrășarea pământului de I. M. Dobrescu.
- „ 40. Friguri de baltă de T. Dumitrescu.
- „ 41. Banul de A. Giuglea.
- „ 42. Sfaturi practice de Ing. A. Schorr.
- „ 43. Lămurirea calendarului de A. Giuglea.

